

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van cvo Kisp te Gent

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer	123992
	Instelling	cvo Kisp
directeur		Stephan DEVREESE
adres		Industrieweg 228 - 9030 MARIAKERKE
telefoon		09-216.84.84
fax		09-216.84.80
e-mail		stephan.devreese@kisp.be
website/URL		www.kisp.be
	Bestuur van de instelling	105593 - Inricht.Com.vh Kat.Inst.vr S.P. te MARIAKERKE
adres		Industrieweg 228 - 9030 MARIAKERKE
	Consortium	127332 - Consortium volw 11 vzw te GENT
adres		Botermarkt 1 - 9000 GENT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011 tot 17/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	28/10/2011 + 15/11/2011 + 25/6/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Robert Vandeput
	Teamleden	Eddy Boey Dirk Fiers Inge Schuurmans Vera Timmers
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 SVWO - Grafische technieken - DTP-Operator (Modulair)	8
3.2 SVWO - Grafische technieken - Fotografie TSO 3 (Modulair)	9
3.3 SVWO - Handel - Bedrijfsbeheer (Modulair)	10
3.4 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Inrichten van de Woning (Modulair)	12
3.5 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken (Modulair)	14
3.6 SVWO - Mode - Breien (Modulair)	15
3.7 SVWO - Mode - Maatwerk damespatronen (Modulair)	15
3.8 SVWO - Mode - Realisaties dameskleding (Modulair)	16
3.9 SVWO - Mode - Retouches (Modulair)	17
3.10 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Engels richtgraad 1 (Modulair)	18
3.11 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Spaans richtgraad 2 (Modulair)	20
3.12 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Spaans richtgraad 3 (Modulair)	21
4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Personeelsbeheer	23
4.2 Professionalisering	23
4.3 Materieel beheer	24
4.4 Welzijn	24
4.5 Curriculum	24
4.6 Begeleiding	24
4.7 Evaluatie	24
5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	25
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	27
6.1 Wat doet het centrum goed?	27
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	27
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	28
7. ADVIES	29
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	29

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Door opeenvolgende fusies beschikt CVO KISP over een groot en divers studieaanbod. Het centrum organiseert momenteel tal van opleidingen uit dertien studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs en twee studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs. Het doet dit in samenwerking met verschillende regionale partners gespreid over diverse vestigingslocaties in de ruime omgeving van Gent.

De doorlichting van de opleidingen in de focus levert verschillende resultaten op. Zo worden de leerplandoelstellingen in de opleidingen Bedrijfsbeheer, Inrichten van de woning, Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken, Breien, Maatwerk damespatronen, Engels R1, Spaans R2 en R3 in voldoende mate bereikt. Dit is evenwel niet het geval in de opleidingen DTP-Operator, Fotografie TSO3 en Retouches. In de opleiding Realisaties dameskleding werden tekorten vastgesteld in de module feestkleding. Omdat de tekorten beperkt zijn tot één module en rekening houdend met de professionaliteit van de leraren en het gestructureerde kwaliteitsbeleid van het centrum leidt dit tot een gunstig eindadvies.

In de opleiding DTP-Operator zijn er onvoldoende garanties dat de leerplandoelen met de cursisten bereikt worden. Zowel in de leerstofplanningen, het cursusmateriaal als in de evaluaties ontbreekt de link met de leerplandoelen. De opleiding Fotografie kent de laatste jaren een uitzonderlijke groei. De opleiding wordt gedragen door een team van deskundige leerkrachten die vlot en constructief samenwerken. Zo wordt het cursusmateriaal gezamenlijk aangemaakt en centraal beheerd. Daarnaast is er een waardevolle materialenbank beschikbaar via cloud computing. Op materieel vlak heeft het centrum geïnvesteerd in gespecialiseerde apparatuur en een uitgebouwde studio. Recent is voor deze opleiding een nieuw opleidingsprofiel ontwikkeld. De lesgevers worstelen momenteel nog met enkele praktische problemen die het gevolg zijn van de overgang naar dit nieuwe profiel, wat maakt dat de leerplandoelstellingen nog onvoldoende gerealiseerd worden.

Het centrum reikt getuigschriften over de basiskennis van het bedrijfsbeheer zowel uit aan cursisten van het volwassenenonderwijs als aan leerlingen van het secundair onderwijs. De lessen worden steeds georganiseerd onder de vorm van gecombineerd onderwijs. Alle cursisten van deze opleiding stellen een ondernemersplan op, maar er is geen mondelinge verdediging voor een vakjury.

De output in de opleiding Inrichten van de woning is positief. De lessen worden om de 14 dagen georganiseerd voor alle cursisten samen. De infrastructuur en de leermiddelen waarover het centrum beschikt, voldoen. De evaluatie zit volop in een overgangsfase en wint hierdoor alleszins aan kwaliteit en validiteit.

De opleiding Computer- en besturingssystemen en netwerken is een kwaliteitsvolle informaticaopleiding. De syllabi zijn voorbeeldig uitgewerkt. Het onderwijsleerproces is vaardigheidsgericht, aangenaam en uitnodigend. De evaluatiepraktijk is kwaliteitsvol en transparant. De cursisttevredenheid is groot en de vroegtijdige uitval beperkt.

De opleidingen Realisaties dameskleding en Retouches vertonen hiaten in de leerplanrealisatie. In de module Realisaties feestkleding is het aanbod onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen omdat het centrum hier 'hedendaagse stadskledij' aanbiedt. Het onderzoek toont dat de professionaliteit van de leraren en het beleidsvoerend vermogen van het centrum garant staan voor een snelle bijsturing en neemt dit verbeterpunt niet op in het advies. De leerplangerichtheid in de verschillende modules van de opleiding Retouches is te beperkt en de evaluatie is onvoldoende valide.

Deze opleiding wordt vooral afgestemd op de cursist en te weinig op het leerplan. De leraren zijn vakbekwaam en brengen hun kennis enthousiast over.

In het talenonderwijs is het centrum bezig met een omslag van eerder kennisgericht evalueren naar vaardigheidsgericht evalueren. Alhoewel het hierin nog een lange weg heeft af te leggen doen de pogingen van vorig schooljaar om ook vaardigheden te evalueren het beste vermoeden. De nieuwe leerstofplanningen zijn een mooi voorbeeld van de vaardigheidsgerichte insteek die het centrum heeft genomen. Het centrum doet er goed aan om per module duidelijke beoordelingscriteria conform de leerplannen vast te leggen. Het aanbod Engels voor cursisten die doorstromen uit de basiseducatie is een voorbeeld van goede praktijk. Het aandeel van schriftelijk materiaal in Spaans R3, module 3.1 moet - zowel in het lesmateriaal als in de evaluaties - beperkt worden.

Het centrum heeft op basis van eerdere ervaringen een duidelijke procedure opgesteld voor de aanvangsbegeleiding van nieuwe medewerkers. Het integreren van verschillende interne partners in deze begeleiding, zoals de mentor en de coach, samen met de expertise vanuit de lerarenopleiding bieden alvast de nodige garanties voor een vlotte integratie van beginnende personeelsleden in de cultuur van het centrum.

Het centrum werkt momenteel aan de verbetering van de evaluatiepraktijk in de verschillende opleidingen. Vanuit een beleidsmatige visie op evaluatie voeren de verschillende vakgroepen de nodige besprekingen om de eigenheid van de opleiding hierop af te stemmen. Alle medewerkers hebben hierbij behoefte aan een professioneel inzicht in evaluatie, zeker wat de integratie van de sleutelvaardigheden betreft. In het licht van een vernieuwd evaluatiebeleid dient het centrum gelijktijdig het evaluatiereglement aan te passen.

Het centrum werkt met de nodige beleidsorganen op basis van een meerjarenplan. Het organiseert zijn onderwijs volgens zijn eigen agogisch project en professionaliseert zich op diverse vlakken. Het centrum heeft verschillende overlegorganen waarin de personeelsleden participeren aan de bespreking van relevante onderwijskundige en niet-onderwijskundige thema's. Het centrum werkt niet alleen ontwikkelingsgericht maar bewaakt ook op een systematische manier de kwaliteit van zijn onderwijs.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Grafische technieken
	DTP-Operator
	Fotografie TSO 3
SVWO	Handel
	Bedrijfsbeheer
SVWO	Huishoudelijk onderwijs
	Inrichten van de Woning
SVWO	Informatie- en communicatietechnologie
	Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken
SVWO	Mode
	Breien
	Maatwerk damespatronen
	Realisaties dameskleding
	Retouches
SVWO	Talen richtgraad 1 en 2
	Engels richtgraad 1
	Spaans richtgraad 2
SVWO	Talen richtgraad 3 en 4
	Spaans richtgraad 3

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Aanvangsbegeleiding
Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen het volgende op:

3.1 SVWO - Grafische technieken - DTP-Operator (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- Er zijn onvoldoende garanties dat de leerplandoelstellingen met de cursisten bereikt worden in deze opleiding.
- De leerstofplanningen verwijzen niet naar de leerplandoelstellingen. Ze bevatten andere (eigen) doelstellingen. Er is onvoldoende congruentie met de leerplannen. De leerstofplanningen zijn overzichtelijk, maar worden niet ontwikkeld volgens een uniform concept.
- De vrijstellingsproeven voor modules met instapvereisten zijn waardevol en niet leerkrachtafhankelijk. Met andere woorden het centrum gebruikt standaard vrijstellingsproeven per module.
- Het cursusmateriaal spoort in voldoende mate met de leerplandoelstellingen. Het is geschikt voor de doelgroep van het volwassenenonderwijs. De leerkrachten gebruiken zowel handboeken als eigen syllabi. Deze laatste zijn overzichtelijk en inhoudelijk waardevol, maar wel leerkrachtafhankelijk. De lesgevers maken geen gebruik van een centraal bestand aan cursussen. De handboeken behandelen hoofdzakelijk de werking van de software. De lesgevers moeten er over waken dat ook alle andere aspecten uit de leerplandoelen aan bod komen.
- Het onderwijsleerproces verloopt interactief en functioneel. De klemtoon ligt op de vaardigheden. Het leerklimaat is aangenaam en gemoedelijk.
- Het centrum beschikt over de noodzakelijke didactisch apparatuur om de doelstellingen te kunnen realiseren. De hardware is performant en in alle leslokalen is er een beamer en printapparatuur beschikbaar.
- De evaluatiepraktijk is zeer divers en dat geldt eveneens voor de kwaliteit. Meestal hanteert men een mengvorm van gespreide evaluatie met een theoretisch en een praktisch examen. Er is geen duidelijkheid over de tussentijdse opdrachten, de link met de leerplandoelstellingen en de beoordelingscriteria voor de gespreide evaluatie. Het theoretische examen peilt hoofdzakelijk naar een aantal technologische aspecten en/of naar functionaliteiten van de software. Het theoretische examen biedt meestal geen noemenswaardige meerwaarde voor de beoordeling van de leerplandoelstellingen omdat deze als vaardigheden worden omschreven. De praktijkexamens zijn wel vaardigheidsgericht. Daarbij worden soms wel criteria geformuleerd in de vorm van doelstellingen, maar het gaat hier echter opnieuw om eigen doelen en niet om de leerplandoelstellingen. De kwaliteit van de evaluatiepraktijk is niet altijd voldoende.
- De vakgroepwerking behelst alle opleidingen van het studiegebied Grafische technieken met uitzondering van Fotografie. De lesgevers ervaren de vakwerking als een meerwaarde en het ontbreken van een specifieke vakgroep voor DTP-Operator vormt daarbij geen probleem.
- Uit de persoonlijke portfolio's voor nascholingen blijkt dat het aantal gevolgde nascholingen sterk verschilt. Sommige lesgevers kunnen nauwelijks iets inbrengen terwijl anderen een uitgebreide lijst kunnen voorleggen.
- De uitval in deze opleiding is met bijna 32% vrij hoog. Het is niet duidelijk wat de oorzaak is, het centrum kan dit intern onderzoeken.

De slaagkans voor wie volhoudt, is daarentegen aanzienlijk (92%). Het centrum richt zich met deze opleiding niet tot bijzondere doelgroepen. Een minderheid van de cursisten volgt de opleiding om professionele redenen.

3.2 SVWO - Grafische technieken - Fotografie TSO 3 (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- Het centrum realiseert onvoldoende de leerplandoelstellingen met de cursisten.
- Het centrum organiseert heel wat parallelle modules in de verschillende vestigingsplaatsen. Toch blijkt uit de huidige leerstofplanningen geen onderlinge afstemming en in het merendeel van de gevallen ook onvoldoende congruentie met de leerplandoelen. Voor deze opleiding is recent een nieuw opleidingsprofiel ontwikkeld omdat het vorige structuurschema niet langer actueel was. Als gevolg daarvan voelden de lesgevers zich verplicht om af te wijken van de leerplandoelstellingen. Sommige leerstofplanningen zijn echter louter een opsomming van de opdrachten en bevatten geen enkele link met de leerplandoelen. De leerstofplanningen bevatten evenmin een indicatie dat de sleutelvaardigheden worden meegenomen in het onderwijsleerproces.
- Het cursusmateriaal is verzorgd en inhoudelijk waardevol. Het spoort niet volledig met de leerplandoelstellingen, maar ook dat is het gevolg van de actualisering van de opleiding in functie van nieuwe tendensen en technieken in de wereld van de fotografie. Het cursusmateriaal wordt centraal aangemaakt en door alle lesgevers consequent gebruikt. Daarnaast hebben de leerkrachten een materialenbank aangelegd via cloud computing. Deze verzameling aan extra opdrachten, beeldmateriaal, afsprakennota's, enz. staat ter beschikking van elke lesgever en vormt een belangrijke meerwaarde in functie van de kwaliteit van de opleiding. Verder hebben de leerkrachten onder de noemer 'Keek op de week' een interessante verzameling aan waardevolle randinformatie aangelegd.
- Het onderwijsleerproces is vaardigheidsgericht, interactief en functioneel. De leerkrachten zijn deskundig. Ze hebben aandacht voor de vragen, suggesties en problemen van de cursisten. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk en uitnodigend. De lesgevers doen inspanningen om via differentiëring in te spelen op de individuele kwaliteiten en beperkingen van hun cursisten.
- Ook bij de cursistevaluaties van het voorbije schooljaar is de gelijkgerichtheid nog niet gerealiseerd. Parallelle modules worden door elke lesgever anders geëvalueerd. Standaard wordt een combinatie van gespreide evaluaties met een eindevaluatie toegepast. In het beste geval werden bij de opdrachten voor de gespreide evaluatie doelstellingen geformuleerd, maar ook hier gaat het niet om de leerplandoelstellingen. Voor de evaluatie van de eindopdrachten hanteren de lesgevers enerzijds een aantal technische criteria en anderzijds inhoudelijke en compositorische criteria. Alweer ontbreekt de link met de leerplandoelstellingen. Dezelfde criteria worden trouwens grotendeels gehanteerd in verschillende opeenvolgende modules. De vakgroep heeft ondertussen initiatieven genomen om de evaluatiemethodiek te stroomlijnen. Daartoe is een rekenblad ontwikkeld dat de verwerking van de quoteringen automatiseert. Een aanzienlijke verbetering, maar dit initiatief biedt jammer genoeg geen garanties voor meer inhoudelijke kwaliteit in de evaluaties en evenmin voor de gelijkgerichtheid op vlak van beoordelingscriteria.
- Uit de evaluaties van het voorbije schooljaar blijkt dat de sleutelvaardigheden worden geëvalueerd, maar het is niet duidelijk hoe dit gebeurt. De mate waarin de sleutelvaardigheden zijn bereikt, wordt gecompareerd en verrekend in het eindtotaal. Dit geeft een vertekend beeld op het al dan niet realiseren van de doelstellingen en is in tegenspraak met de status van de sleutelvaardigheden. De leerplandoelstellingen moeten gerealiseerd worden met de cursisten terwijl de sleutelvaardigheden worden nagestreefd.

- Het noodzakelijke didactisch materiaal om de doelstellingen te kunnen realiseren is op alle locaties voorhanden. In de hoofdvestiging beschikt het centrum over een degelijk uitgeruste studio voor de modules die gespecialiseerd didactisch materiaal vereisen. Op alle andere vestigingen is een minimale uitrusting voorhanden, die enkel toelaat om de doelstellingen van de meer algemene modules te realiseren.
- Het centrum voorziet vrijstellingsproeven voor modules waartussen geen onderling consecutief verband bestaat. Het centrum legt daardoor de facto instapvereisten op die niet structureel voorzien zijn in het structuurschema van de overheid. Het centrum is hierdoor in overtreding met de regelgeving.
- De professionalisering verloopt gestructureerd. Binnen de vakgroep is een competentiematrix opgesteld om de mate van inzetbaarheid van de lesgevers per module in kaart te brengen. Daarnaast wordt ook een jaaractieplan voor de nascholing uitgewerkt. De lesgevers krijgen voldoende kansen om zich bij te scholen. Daarbij wordt aangedrongen op maximale disseminatie van het geleerde binnen de vakgroep.
- De lesgevers ervaren de vakgroepwerking als een meerwaarde. De betrokken leerkrachten werken vlot en constructief samen. Naast de algemene vergaderingen met de voltallige vakgroep wordt er in afzonderlijke werkgroepen meer thematisch gewerkt, wat de functionaliteit opdrijft. Binnen deze werkgroepen werd onder meer een nieuwe aanpak van de cursistenevaluatie uitgewerkt en wordt de overgang naar het nieuwe opleidingsprofiel voorbereid. De vakgroep Fotografie getuigt van een grote dynamiek.
- De opleiding Fotografie kent de laatste jaren een uitzonderlijke groei. Vooral in de startmodules A1 en A2 werkt het centrum met vrij grote groepen van 18 à 19 cursisten. Naargelang de modules gespecialiseerder en meer thematisch worden, neemt de groepsgrootte af tot 12 cursisten. Hoewel de groepsgrootte nagenoeg altijd de deler (10) overschrijdt, gaat dit niet ten koste van de kwaliteit van de opleiding. In sommige vestigingsplaatsen kent het centrum wachtlijsten voor deze opleiding.
- Het centrum bereikt met deze opleiding in mindere mate een publiek dat de opleiding volgt om professionele redenen. Het centrum slaagt er in om de vroegtijdige uitval beperkt te houden terwijl de slaagkans op 98% ligt.

3.3 SVWO - Handel - Bedrijfsbeheer (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt.
- Het centrum bedient met deze opleiding twee relevante doelgroepen: de volwassen cursisten die zich richten op het zelfstandig ondernemerschap en de geïnteresseerde leerlingen van het tweede leerjaar van de derde graad van de secundaire scholen waarmee het samenwerkt. Op het moment van de doorlichting betreft het enkel leerlingen van de afdeling Secretariaat-talen. Met een hogeschool is er een samenwerking op maat, maar hier worden geen getuigschriften uitgereikt.
- De vakgroep wordt geïnformeerd over het contingent van lestijden en er is overleg over de planning van het aantal georganiseerde cursussen. Het centrum biedt de opleiding voor volwassen cursisten 's avonds aan op semestriële basis. De opleiding voor de leerlingen van het secundair onderwijs wordt gespreid over het volledige schooljaar en het contactonderwijs is op woensdagmiddag. Alle modules worden goed georganiseerd onder de vorm van gecombineerd onderwijs. Het centrum is op zoek naar een nieuwe, bijkomende leerkracht Bedrijfsbeheer die tevens vertrouwd is met het afstandsonderwijs.
- Het centrum organiseert de twee modules van de opleiding op een parallelle wijze waardoor het pedagogische nut van een sequentiële organisatie volledig verdwijnt. De uitsplitsing van de resultaten van de twee onderscheiden modules uit het structuurschema is louter administratief.

- Het centrum dient erover te waken dat alle leerkrachten beschikken over het goedgekeurde leerplan en niet over een ontwerpversie. Dit kan er oorzaak van zijn dat bepaalde thema's en/of sleutelvaardigheden niet in de juiste moduleplanning vermeld staan.
- Het centrum wordt vooral in de avondgroepen geconfronteerd met zowel vroegtijdige uitval als met het niet slagen van sommige deelnemers. De online inschrijving dient gecombineerd te worden met een zorgzamer intakebeleid. Potentiële cursisten worden immers best vooraf gescreend inzake de noodzakelijke kennis van de Nederlandse taal en de vereiste ICT-vaardigheden, zeker omdat het centrum gebruik maakt van gecombineerd onderwijs. Voor de avondgroepen is een kleine taaltest beschikbaar, maar de efficiënte ervan is onduidelijk.
- Omdat de betrokken leerkrachten zich richten op de onderscheiden cursistenpopulatie (cursisten/leerlingen) stellen zij een aparte leerstofplanning op en maken gebruik van verschillend didactisch materiaal. De ene leerkracht hanteert een eigen cursus; de andere een handboek. Beiden laten evenwel toe om de leerplandoelstellingen te realiseren.
- Het centrum bepaalt vooraf een maximale groepsgrootte. Deze overschrijdt soms ruimschoots de theoretische noemer voor dit studiegebied.
- Het contactonderwijs wordt nog traditioneel gestuurd door de leerkracht en de cursus/het handboek. Het gebruik van de aanwezige computer en projectiemogelijkheid in sommige klaslokalen beantwoordt niet overal aan de minimale didactische vereisten van het leerplan. De leerlingen van de secundaire school beschikken over een computerlokaal waardoor ze ook tijdens het contactonderwijs aan de basiscompetenties werken.
- Via het elektronische leerplatform beschikken de cursisten niet alleen over het nodige informatiemateriaal, al dan niet onder de vorm van powerpoint presentaties, maar ook over informatiemateriaal dat betrekking heeft op de actualiteit. Daarnaast maken de cursisten systematisch opdrachten/taken/testen die betrekking hebben op de leerplandoelstellingen, maar ook op de stelselmatige opbouw van het eigen ondernemingsplan, hetgeen de bedoeling is.
- In tegenstelling tot de volwassen cursisten, voeren de leerlingen van het secundair onderwijs wel tussentijds een groepswork uit waarbij presentatietechnieken aangewend worden. Er is hier een te vermijden verschil in de inoefening van presentatievaardigheden bij de cursisten.
- De vakgroep heeft met behulp van de pedagogische begeleiding de basiscompetenties opgesteld en rechtstreeks gekoppeld aan de evaluatiesoort, de evaluatievorm en de manier van feedback. De vakgroep ervaart het aantal basiscompetenties te uitgebreid om ze allemaal apart te evalueren en heeft ze geclusterd. De leerkrachten moeten de meerwaarde van deze oefening nog ervaren en desgevallend de nodige bijsturingen verrichten.
- De vakgroep heeft het evaluatiebeleid van het centrum vertaald naar de opleiding. Er wordt gebruik gemaakt van een gespreide evaluatie in combinatie met het eindwerk, m.n. het ondernemingsplan. In de plaats van de beoordeling van de attitudes schakelt het centrum best over op de beoordeling van de vermelde sleutelvaardigheden in het leerplan. De cursisten krijgen bij de aanvang van de opleiding een schriftelijke neerslag van de toegepaste evaluatiepraktijk. In deze vakgroep is er geen sprake van een puntenloos evalueren van de cursisten.
- Ondanks het feit dat het centrum participeerde in de besprekingen van het opleidingsprofiel verloopt de evaluatie niet volgens de methodologische wenken van het leerplan i.c. met een verdediging van het ondernemersplan voor een jury. Het centrum maakt in dit verband geen optimaal gebruik van de beschikbare onderwijstijd.
- De vakgroep stelt twee concrete uitdagingen voorop voor het jaaractieplan 2011-2012, nl. het bijwerken van de cursus en het zich professionaliseren op het vlak van afstandsonderwijs, meer specifiek gericht op de online begeleiding van de cursisten.

De leerkrachten zijn terecht vragende partij om zich verder vertrouwd te maken met het gebruik van het elektronische leerplatform.

- De resultaten die het centrum bereikt met de cursisten zijn verantwoord. De opdrachten/taken/testen peilen naar de vooropgestelde leerplandoelstellingen en de cursisten maken als eindwerk een ondernemersplan. Tijdens de vorige referentieperiode lag het slaagcijfer boven het Vlaamse gemiddelde, was er vooral uitval in de avondgroepen en was het aantal niet geslaagde cursisten verantwoord. Het centrum hanteert een onduidelijke werkwijze om deze laatste cursisten een herkansingsmogelijkheid te bieden.
- De opgestelde processen-verbaal beantwoorden niet aan de administratieve onderrichtingen en aan het eigen evaluatiereglement. De doorgezonden gegevens naar de onderwijsadministratie inzake het aantal uitgereikte getuigschriften dienen correct te zijn.
- Het centrum maakt het mogelijk dat sommige cursisten gemotiveerd zijn om een verdieping in de dubbele boekhouding te volgen, maar volgt de afgestudeerden niet verder op.
- De tevredenheid van de cursisten werd gemeten in de eerste semester van 2011. Zij waren toen minder tevreden over het didactisch materiaal (handboek) en de kwaliteit van het didactisch materiaal in de klas, nl. de beamer en het bord. Het centrum heeft hier reeds een kwaliteitsverbetering doorgevoerd.

3.4 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Inrichten van de Woning (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.
- Het centrum richt tijdens de doorlichting de modules Basisvaardigheden Inrichten van de woning, Basisvaardigheden Bloemschikken en Creatief Bloemschikken in en bereikte de vorige referentieperiode een beperkte cursistengroep van 0,5% van de totale populatie. Het centrum spreidt sinds twee schooljaren beide modules bloemschikken over twee schooljaren met 14-daagse lesmomenten en zegt dit te doen om de kostprijs van de opleiding draaglijker te maken. De keuze houdt zowel argumenten pro als contra in. De cursisten van deze modules worden meestal samen gezet wat leidt tot erg grote lesgroepen. Uit observaties blijkt dat de leerkracht in staat is om hiermee op een kwaliteitsvolle manier om te gaan en dat de infrastructuur dit toelaat. De cursisten zijn vergeleken met de Vlaamse gemiddelden opvallend hoog geschoold. Cijfermateriaal en analyse zijn nog niet doorgedrongen tot op het niveau van het deelteam. In het centrum wordt voor deze opleiding nog geen specifieke bevraging naar de reden van uitval en het welbevinden bij cursisten en leerkrachten georganiseerd; de cijfers zitten gevat in de resultaten voor het studiegebied.
- Het centrum heeft voor de module Basisvaardigheden Bloemschikken een kwaliteitsvolle, praktijkgerichte vrijstellingsproef ontwikkeld zodat cursisten op een verantwoorde manier op voorkennis kunnen worden gescreend. Bij deze screening is er aandacht voor kennis, vaardigheden en attitudes. Uit de praktijk blijkt dat de proef fragmentarisch wordt georganiseerd; dit is ongetwijfeld mee te verklaren door de kleine cursistenaantallen. De opleiding zelf laat weinig openingen tot doorstroom. Er is wel een beperkte interne doorstroom naar andere opleidingen binnen het studiegebied en studiegebiedoverschrijdend. Een enkele cursist stroomt tevens door naar een beroepsgericht aanbod bij een andere aanbieder.
- Het centrum heeft kwaliteitsvolle initiatieven genomen om het didactisch proces te ondersteunen. De infrastructuur en de leermiddelen voldoen aan de minimale eisen van het leerplan. De leslokalen zijn met uitzondering voor Basisvaardigheden Inrichten van de woning niet uitgerust als vaklokalen, maar ze voldoen aan de leerplanvereisten. De cursisten beschikken over voldoende basisuitrusting en –materialen. Zij kopen dit

zelf aan en brengen het telkens mee naar de lessen. In het lesgebeuren streven de gemotiveerde leerkrachten ernaar om kenniselementen zo veel als mogelijk te integreren in het praktijkgedeelte. De cursisten participeren gemotiveerd aan het lesgebeuren. De leerresultaten waarover het centrum beschikt, zijn hiervan een reflectie: een zeer groot aantal van de cursisten slaagt voor de gevolgde modules en de uitvalcijfers zijn laag. De tevredenheidsmetingen bij leerkrachten en cursisten tonen grote voldoening.

- De vakgroepwerking wordt aangestuurd door een vakgroepcoördinator, die tevens vestigingsmanager is in Zelzate en omvat de creatieve opleidingen van de studiegebieden Mode en Huishoudelijk onderwijs. De vakgroepcoördinator staat centraal in het intern overleg. Deze beleidskeuze laat toe om de processen horizontaal en verticaal van nabij te bewaken. In de vakgroepwerking streven de leerkrachten naar een gelijkgerichte aanpak van onder meer de onderwijskundige documenten. De onderlinge samenhang is nog niet optimaal; bijkomende inspanningen kunnen bijdragen tot de kwaliteitsbewaking van het leerproces en tot een grotere transparantie voor leerkrachten en cursisten.
- De leerstofplanningen zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan de leerplandoelstellingen. Deze bijkomende oefening kan bijdragen tot interne kwaliteitsbewaking. Het zijn vandaag vooral werkdocumenten die de planning en het leerproces aansturen. Het cursusmateriaal is zelf ontwikkeld, netjes en verzorgd. Het centrum bewaakt de gelijkgerichtheid. In de drie cursussen is er geen systematische en rechtstreekse koppeling met de leerplandoelstellingen en de gehanteerde evaluatieprocedures en – criteria. De doelstellingen met betrekking tot de sleutelvaardigheden en veiligheid, hygiëne en milieu zijn niet of onvoldoende geïntegreerd. In het cursusmateriaal is soms sprake van leerlingen. In de cursus van de module Basis Inrichten van de woning is consistent en sluit aan bij de leerplandoelstellingen; hij is tegelijkertijd leerboek en naslagwerk met veel aandacht voor kennis, materialen, technieken en kleurenleer. In de cursus van de module Basis bloemschikken zitten kenniselementen ingebed in de theoretische component, die op zijn beurt is opgebouwd in functie van de technieken. De praktische uitwerkingen bestaan telkens uit de gehanteerde technieken, de gebruikte materialen en de werkwijze. De inhouden met betrekking tot planten kennis zijn nog niet uitgewerkt. De door het centrum ter beschikking gestelde referentie cursus van de module Creatief bloemschikken bestaat louter uit ondersteunende kennis. Het evaluatiereglement schrijft een gespreide evaluatie voor waarbij zowel kennis, vaardigheden als attitudes worden afgetoetst aan de hand van opdrachten en observaties van vaardigheden en attitudes met een puntenquotering. In de modules bloemschikken is sprake van gespreide (opdrachten) en permanente product- en procesevaluatie (observaties van vaardigheden en attitudes). In de module Basisvaardigheden Inrichten van de woning wordt gewerkt met permanente en productevaluatie en van procesevaluatie voor de sleutelvaardigheden. De sleutelvaardigheden moeten per evaluatiemoment een geschreven appreciatie meekrijgen. De registratiedocumenten van de evaluatie zijn transparant opgesteld. De evaluatie van de module Basisvaardigheden Inrichten van de woning is afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie gebeurt doordacht en is valide. De evaluatiewijze laat permanente evaluatie toe. De evaluatie van de modules bloemschikken is gespreid over vijf momentopnames. De geschreven appreciaties zijn eerder beperkt. Er is geen rechtstreekse koppeling aan de leerplandoelstellingen. De doelstellingen met betrekking tot veiligheid, hygiëne en milieu worden niet expliciet geëvalueerd. De sleutelvaardigheden sluiten niet helemaal aan bij het leerplan. Hierdoor is de inhoudelijke kwaliteit onvoldoende gegarandeerd. Ook een individuele cursistenbegeleiding wordt hierdoor niet vergemakkelijkt en is beperkt tot acties ad hoc. Vaardigheden en attitudes komen aan bod. Kenniselementen zitten hoofdzakelijk geïntegreerd in de opdrachten.
- Dit schooljaar circuleren er een aantal voorstellen tot vernieuwing, waaronder een opleidingscompetentiematrix en een bijlage bij het evaluatiereglement met een nieuwe visie op evalueren waarbij een competentiegericht evaluatie centraal staat. De status

en de praktische implementatie ervan zijn nog in ontwikkeling. Uit gesprekken blijkt dat dit een overgangssituatie is om uiteindelijk tot een centrumgebonden concept te kunnen komen. Het centrum kan hierbij onder meer de gedragenheid bewaken en de transparantie in communicatie, vooral in functie van de cursisten.

- De externe communicatie is transparant. De website oogt zeer aantrekkelijk, de verstrekte informatie is zeer volledig en correct, o.a. wat betreft de kosten van het inschrijvingsgeld en het cursusmateriaal en de eraan verbonden modaliteiten. De interne communicatie is niet altijd even transparant. Zo zitten documenten soms bij de vakgroep Mode, soms bij de creatieve vakken, soms onder bloemschikken en is er sprake van een evaluatie- of een examenreglement. Ook voor de leerkrachten is een en ander niet altijd even transparant of makkelijk terug te vinden op het interne communicatieplatform.
- Interne nascholingsinitiatieven richten zich op onderwijskundige en -ondersteunende aspecten. Op vakgroepvergaderingen komen elementen aan bod die kunnen bijdragen tot professionalisering. Het centrum heeft een systeem van verplichte collegiale visitatie uitgewerkt. Interne uitwisseling van knowhow is hierdoor gegarandeerd. Een competentiematrix moet de sterktes en de desiderata van de personeelsleden in kaart brengen. De vakgroepcoördinator bewaakt het proces.

3.5 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken (Modulair)

Voldoet

Motivering

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen met de cursisten op voldoende wijze.
- De leerstofplanningen zijn congruent aan, maar verwijzen niet naar de leerplandoelstellingen. Ze zijn volledig, overzichtelijk en worden ontwikkeld volgens een uniform concept. De validiteit van de planningsdocumenten wordt echter niet structureel bewaakt.
- Het cursusmateriaal is voorbeeldig uitgewerkt en spoort met de leerplandoelstellingen. Voor deze opleiding worden uitsluitend zelf geschreven syllabi gebruikt. Ze zijn overzichtelijk en inhoudelijk waardevol. Naar lay-out en stijl zijn ze conform de huisstijl. De syllabi zijn niet leerkrachtafhankelijk, met andere woorden alle lesgevers maken gebruik van een centraal bestand aan cursussen.
- Het centrum beschikt over de noodzakelijke didactische apparatuur om de doelstellingen te kunnen realiseren. De hardware is performant en in alle leslokalen is er een beamer en printapparatuur beschikbaar.
- De elektronisch leeromgeving (ELO) wordt slechts sporadisch gebruikt in de lespraktijk waardoor de meerwaarde van een ELO als didactische tool en communicatieplatform naar de cursisten verloren gaat.
- Bij het onderwijsleerproces ligt de klemtoon op de vaardigheden. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk en uitnodigend. De leerkrachten getuigen van een grote vakdeskundigheid. De cursisttevredenheid is groot.
- Er is aandacht voor de sleutelvaardigheden (SV) uit het opleidingsprofiel. De integratie van de sleutelvaardigheden in het onderwijsleerproces is een feit en de vorderingen van de cursisten met betrekking tot de SV worden in kaart gebracht.
- De evaluaties zijn valide. De leerplandoelstellingen worden geëvalueerd via opdrachten, tussentijdse evaluaties en een eindevaluatie. De opdrachten en de evaluaties bestaan meestal uit praktijkopdrachten, wat evident is in een vaardigheidsgerichte opleiding. Zowel in de evaluatiematrix als in de cursistevaluaties wordt op transparante wijze duidelijk gemaakt welke leerplandoelstellingen er getoetst worden.

- De lesgevers volgen voldoende nascholing om inhoudelijk up to date te blijven en de nieuwste tendensen te blijven volgen.
- Er is voor deze opleiding geen afzonderlijke vakgroepwerking voorzien. De opleiding ressorteert onder de algemene vakgroep ICT. De lesgevers ervaren de vakwerking als een meerwaarde en het ontbreken van een specifieke vakgroep vormt daarbij geen probleem.
- Het centrum beperkt zijn aanbod in deze opleiding tot drie modules en bedient geen bijzondere doelgroepen. Een minderheid van de cursisten volgt de opleiding om professionele redenen. De vroegtijdige uitval blijft beperkt tot 16% terwijl de slaagkans maximaal is. Het centrum bereikt met zijn ICT-opleidingen vooral een publiek dat niet om professionele redenen (87%) de opleiding volgt.

3.6 SVWO - Mode - Breien (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De modules Basis breien en Reliëfbreiwerk werden vorig schooljaar aangeboden. Dit schooljaar worden de modules Reliëfbreiwerk en Kleurbreiwerk georganiseerd.
- De leerplanrealisatie van de modules Basis breien en Reliëfbreiwerk voldoet. De werkstukken/oefeningen worden zorgvuldig gekozen, bieden ruime mogelijkheden en variatie om de verschillende technieken aan te leren en toe te passen. De oefeningen worden kwaliteitsvol uitgevoerd en de moeilijkheidsgraad is behoorlijk.
- Uit de evaluatiegegevens blijkt dat van de 49 ingeschreven cursisten er één niet slaagde en dat 7 cursisten in de loop van de vorige referteperiode de opleiding staakten.
- De vakgroep mode vergadert ongeveer vier maal per schooljaar. De laatste jaren kent de vakgroepwerking een degelijke invulling door items zoals het opvolgen van de cursistenbevraging, de evaluatiefiches, nascholing, collegiale visitatie, planning bij vervanging, enz. De leerstofplanningen omvatten enkel een spreiding van de leerinhouden en de oefeningen. Er is nog geen link met de leerplandoelen.
- De leraren zijn vakbekwaam en weten de cursisten maximaal te betrekken bij de lessen. De cursus is een goed geïllustreerd naslagwerk dat een degelijke ondersteuning biedt bij de uitwerking van de verschillende technieken (bv. duidelijke foto's en tekeningen, fases en werkvolgordes).
- De modules worden drie maal per schooljaar geëvalueerd. Momenteel is de evaluatie onvoldoende valide. Afhankelijk van de module worden er slechts twee tot vier basiscompetenties gedeeltelijk geëvalueerd. De sleutelvaardigheden worden geëvalueerd, maar er is onduidelijkheid over de invulling. Er zijn geen afspraken omtrent product- en procesevaluatie. Leervorderingen worden nog onvoldoende in kaart gebracht en de beoordelingscriteria worden onvoldoende meegedeeld. De vakgroep bereidt een nieuwe vorm van evaluatie voor die een beoordeling van alle leerplandoelstellingen mogelijk maakt.

3.7 SVWO - Mode - Maatwerk damespatronen (Modulair)

Voldoet

Motivering

- In de opleiding Maatwerk damespatronen worden de leerplandoelstellingen van de modules Maatwerk patronen rok/broekrok/pantalon, Maatwerk patronen blouse/jurk en Maatwerk patronen vrijetijdskleding/feestkleding in voldoende mate gerealiseerd. Dit schooljaar worden de modules Maatwerk patronen rok/broekrok/pantalon en Maatwerk patronen tailleur/mantel georganiseerd.

- Uit de evaluatiegegevens van vorige referteperiode blijkt dat de 31 deelgenomen cursisten allen slaagden en dat 8 cursisten de opleiding staakten in de loop van het schooljaar.
- Het leerproces wordt voldoende ondersteund door gebruiksvriendelijk, degelijk en zeer volledig cursusmateriaal. De leraren zijn vakbekwaam en brengen hun kennis enthousiast over.
- De vaklokalen in de Holstraat zijn soms te klein in verhouding tot de grootte van de lesgroep. Nochtans beschikt het centrum over voldoende ruime lokalen.
- De vakgroep mode vergadert ongeveer vier maal per schooljaar. De laatste jaren kent de vakgroepwerking een degelijke invulling door items zoals het opvolgen van de cursistenbevraging, de evaluatiefiches, nascholing, collegiale visitatie, planning bij vervanging, enz. De leerstofplanningen omvatten enkel een spreiding van de leerstof. Er is nog geen link met de leerplandoelen.
- De modules worden drie maal per schooljaar geëvalueerd. Momenteel is de evaluatie onvoldoende valide. In de modules wordt slechts één basiscompetentie gedeeltelijk beoordeeld. De sleutelvaardigheden worden geëvalueerd, maar er is onduidelijkheid over de invulling. Er zijn geen afspraken omtrent product- en procesevaluatie. Leervorderingen worden nog onvoldoende in kaart gebracht en de beoordelingscriteria worden onvoldoende meegedeeld. De vakgroep bereidt een nieuwe vorm van evaluatie voor die een beoordeling van alle leerplandoelstellingen mogelijk maakt.

3.8 SVWO - Mode - Realisaties dameskleding (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- In de opleiding Realisaties dameskleding worden de leerplandoelstellingen van de modules Realisaties rok/pantalon, Realisaties blouse/jurk, Realisaties vrije tijd, Realisaties tailleur/tweestuks, Realisatie jas/mantel en Realisaties tweestuks/mantel onvoldoende gerealiseerd. Dit schooljaar werd de module Realisaties feestkleding opgestart.
- Een aantal leerplandoelstellingen die in alle modules voorkomen, worden niet of met onvoldoende diepgang gerealiseerd bv. benodigdheden en weefsels benoemen, benodigdheden en weefsels op prijs-kwaliteit beoordelen, benodigdheden en weefsels qua verwerkbaarheid en onderhoud verantwoord gebruiken, pasklare patronen tekenen, experimenteel graderen en knippatronen tekenen.
- De module Realisaties feestkleding krijgt in het centrum een andere invulling onder de benaming Realisaties hedendaagse stadskledij. Uit de cursus en de lesbezoeken blijkt dat de specifieke leerinhouden onvoldoende afgestemd worden op de kennis en vervaardigen met betrekking tot het vervaardigen van feestkleding.
- In de module Basis naaien worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. Door middel van goed gekozen werkstukken en deelstukstudies worden de vaardigheden aangeleerd en toegepast.
- Het officiële opleidingstraject legt geen instapvereisten op (behalve voor de module Realisaties tweestuks/mantel). Het centrum voorziet in vrijstellingsproeven voor elke module die echter onvoldoende geënt zijn op de leerplandoelstellingen. Het centrum heeft een eigen opleidingstraject uitgetekend en wijzigt de naam en de inhoud van de modules waardoor de leerinhouden niet meer afgestemd worden op de leerplandoelstellingen (bv. module Realisaties hedendaagse stadskledij i.p.v. Realisaties feestkledij). Hierdoor wordt de regelgeving niet gerespecteerd (zie art 56 en 122 van het decreet op het volwassenenonderwijs). Uit het onderzoek blijkt dat de professionaliteit van de leraren en het beleidsvoerend vermogen van de centrumleiding voldoende sterk zijn om dit tekort op korte termijn bij te sturen.
- Uit de evaluatiegegevens van vorige referteperiode blijkt dat van de 610 ingeschreven cursisten er 26 niet slaagden en 45 de opleiding staakten tijdens het schooljaar.

- In alle modules (behalve module Basis) wordt de keuze van de werkstukken vooral bepaald door de cursisten. De modellen bieden voldoende mogelijkheden om de basiscompetenties aan te leren en toe te passen. De cursisten worden voldoende uitgedaagd en de kwaliteit en het afwerkingsniveau is behoorlijk. Er is een impliciete aandacht voor het opbouwen van de moeilijkheidsgraad.
- Het leerproces wordt voldoende ondersteund door gebruiksvriendelijk cursusmateriaal. De cursus wordt ontwikkeld door de vakgroep en draagt bij tot een gelijkgerichte doch algemene aanpak binnen de opleiding. De cursisten noteren de eigen werkvolgorde en er zijn geen werkdocumenten van de gerealiseerde werkstukken. Het praktische luik wordt didactisch nog zwak ondersteund en hypothekeert de groei naar zelfstandig werken bv. een aantal instructiefiches beschrijven vaag de deelbewerkingen en de kritieke punten/kwaliteitseisen. De leraren zijn vakbekwaam en brengen hun kennis enthousiast over.
- De vakgroep mode vergadert ongeveer vier maal per schooljaar. De laatste jaren kent de vakgroepwerking een degelijke invulling door items zoals het opvolgen van de cursistenbevraging, de evaluatiefiches, nascholing, collegiale visitatie, planning bij vervanging, enz. De planningsdocumenten omvatten enkel een spreiding van de leerstof, de deelstukstudies en de werkstukken. Er is nog geen link met de leerplandoelen.
- De vaklokalen in de Holstraat zijn soms te klein in verhouding tot de grootte van de lesgroep. Het vaklokaal in Eeklo voldoet. De vaklokalen in Zelzate zijn onvoldoende veilig. De verlengsnoeren en snoeren van de naaimachines liggen over de vloer en verhogen het valgevaar aanzienlijk. De laatste jaren heeft het centrum geïnvesteerd in nieuwe naaimachines en strijkijzers. De uitrusting voldoet.
- De modules worden drie maal per schooljaar geëvalueerd. Momenteel is de evaluatie onvoldoende valide. In de verschillende modules worden slechts één tot twee basiscompetenties gedeeltelijk beoordeeld. De sleutelvaardigheden worden geëvalueerd, maar er is onduidelijkheid over de invulling. Er zijn geen afspraken omtrent product- en procesevaluatie. Leervorderingen worden nog onvoldoende in kaart gebracht en de beoordelingscriteria onvoldoende meegedeeld. De vakgroep bereidt een nieuwe vorm van evaluatie voor die een beoordeling van alle leerplandoelstellingen mogelijk maakt.

3.9 SVWO - Mode - Retouches (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- In de opleiding Retouches werden vorig schooljaar en dit schooljaar de modules Retouchetechnieken, Aanpastetechnieken en Hersteltechnieken georganiseerd.
- De leerplandoelstellingen van de modules Aanpastetechnieken en Hersteltechnieken worden onvoldoende gerealiseerd. De leerplandoelstellingen met betrekking tot de basiscompetenties “adviseren” en “noteren” worden niet aangeboden. Het centrum groepeerde de twee modules tot één module van 120 lestijden en noemt ze Retouches 2. Hierdoor wordt het opleidingstraject kunstmatig verlengd. Daarnaast zijn er per module geen leerstofplanningen, evaluaties of evaluatieresultaten. Het centrum kiest voor een bijzonder cursistgerichte invulling van de opleiding waardoor de leerplangerichtheid onder druk komt te staan.
- In de module Retouchetechnieken zijn er ook nog groeimogelijkheden. Zo kunnen de leerplandoelstellingen met betrekking tot de basiscompetentie “gebruiken” nog onvoldoende aangetoond worden. Bij gebrek aan een blindzoommachine kunnen de betrokken leerplandoelstellingen niet ingeoeft worden.
- Uit de evaluatiegegevens van vorige referentieperiode blijkt dat alle 26 deelgenomen cursisten slaagden. Drie cursisten staakten de opleiding tijdens het schooljaar.

- De cursisten krijgen voldoende mogelijkheden om de aangeleerde technieken toe te passen. De lessen worden zeer praktisch ingevuld en een ruim aantal retouches wordt uitgewerkt, maar nog niet geïnterpreteerd. Het leerproces wordt maximaal ondersteund door de creativiteit en de vakbekwaamheid van de leraren. Uit de lesbezoeken en de gesprekken met de leraren blijkt dat deze vaardigheden wel ingeoeft worden en dat de cursisten mondelinge feedback ontvangen.
- De vakgroep mode vergadert ongeveer vier maal per schooljaar. De laatste jaren kent de vakgroepwerking een degelijke invulling door items zoals het opvolgen van de cursistenbeveiliging, de evaluatiefiches, nascholing, collegiale visitatie, planning bij vervanging, enz. De leerstofplanningen omvatten enkel een spreiding van de leerstof. Er is nog geen link met de leerplandoelen.
- De modules worden drie maal per schooljaar geëvalueerd. Momenteel is de evaluatie onvoldoende valide. In de modules wordt slechts één basiscompetentie gedeeltelijk beoordeeld. De sleutelvaardigheden worden geëvalueerd, maar er is onduidelijkheid over de invulling. Er zijn geen afspraken omtrent product- en procesevaluatie. Leervorderingen worden nog onvoldoende in kaart gebracht en de beoordelingscriteria worden onvoldoende meegedeeld. De vakgroep bereidt een nieuwe vorm van evaluatie voor die een beoordeling van alle leerplandoelstellingen mogelijk maakt.

3.10 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Engels richtgraad 1 (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.
- Het centrum kent een goede vakgroepwerking voor de talen. Er zijn vakgroepen per taal en een overkoepelende talenvakgroep. Deze komen ongeveer vier keer per jaar samen en bespreken vooral inhoudelijke thema's. Uit de SWOT-analyse die gebeurd is in de vakgroep Talen blijkt dat deze haar eigen sterktes en zwaktes juist inschat.
- De coördinatoren van de vakgroepen Talen hebben recent nieuwe leerstofplanningen ontwikkeld. Dit werk kadert in de nieuwe aanpak van het centrum om meer aan te sluiten bij de leerplannen. Op de nieuwe leerstofplanningen staan de basiscompetenties (of vaardigheidsdoelen uit de leerplannen) centraal. Per doel is aangegeven wat mogelijke concretisering kunnen zijn (taalhandelingen), welk deel uit het handboek hiermee overeenstemt, om welke tekstsoort het gaat en welke ondersteunende kennis aangeboden kan worden. De leerkrachten hanteren deze leerstofplanning als een agenda en noteren wat wanneer aan bod is gekomen. De ervaringen met deze manier van werken zijn nog recent maar het opzet is alleszins veelbelovend. De leerstofplanning is een voorbeeld van goede praktijk.
- Er wordt gewerkt met een handboek. De vakgroep Engels is recent overgestapt naar een nieuw handboek omwille van de grotere functionaliteit en authenticiteit van dit materiaal. Dit zijn uiteraard goede uitgangspunten. Het nieuwe handboek bevat echter veel (extra) informatie in het Nederlands. Dit moet vermeden worden en het gebruik van de doeltaal – ook voor wat betreft informatie over grammatica – moet zoveel mogelijk in de doeltaal gegeven worden. Het centrum doet er dus goed aan om hier een oplossing voor te voorzien.
- De leerkrachten Engels zetten de computer nog te weinig in als didactisch hulpmiddel. Cursisten kunnen vrijblijvend oefenen op het elektronische leerplatform of worden doorverwezen naar andere websites.
- Het centrum voert een doelgroepenbeleid. Het biedt 'Engels voor op reis' aan; een aanbod waarmee het vooral senioren bereikt, en het heeft door een goede samenwerking met het centrum voor basiseducatie (CBE) in Eeklo een grote instroom van cursisten uit dit centrum. Voor deze laatste doelgroep doen zowel het CVO als het CBE veel inspanningen. De leerkracht van het CVO gaat hun aanbod presenteren aan de cursisten die Engels volgen in het CBE en de leerkracht van het CBE komt op haar

beurt de eerst keer mee naar de les Engels in het CVO. Ook wisselen beide leerkrachten expertise uit over didactiek en de doelgroep. Deze kruisbestuiving vormt zonder meer een meerwaarde en het centrum verdient hiervoor dan ook een pluim. Ook uit de bijgewoonde les - waar ongeveer drie vierde van de cursisten doorgestroomd waren uit het CBE - bleek dat de leerkracht haar didactiek afstemde op de doelgroep.

- Het centrum bevindt zich op een kantelmoment voor wat betreft evalueren. Het heeft sinds vorig schooljaar de optie genomen om de evaluaties af te stemmen op de leerplandoelstellingen. Dit betekent voor de vakgroep talen een hele omslag. Alhoewel er al een verschil is tussen de evaluaties van het schooljaar 2009-2010 en 2010-2011, blijkt hier ook uit dat het centrum nog een hele weg heeft af te leggen. Het is de bedoeling dat er functioneel en taakgericht wordt geëvalueerd, dat de ondersteunende kennis niet meer apart wordt geëvalueerd maar wordt geïntegreerd in de vaardigheden, dat er wordt overgestapt naar gespreide evaluatie en dat er geen punten meer worden toegekend. Vooral het eerste vergt veel deskundigheid. Het centrum beseft dit ook want er zijn twee leerkrachten talen die hierover vorming gevolgd hebben. Zij hebben deze kennis vervolgens doorgegeven aan hun collega's in de vakgroepvergaderingen. Dit is een goede zaak. Toch mag het centrum een dergelijke omschakeling niet onderschatten. Leerkrachten moeten allemaal de kans krijgen om nieuwe inzichten te verwerven en toe te passen. En het tempo zal op dit vlak niet voor alle leerkrachten gelijk liggen. Het centrum moet zich ook realiseren dat anders evalueren ook anders lesgeven veronderstelt. Het verdient dan ook de aanbeveling om dit proces stapsgewijs in te zetten door bijvoorbeeld eerst voor richtgraad 1 de evaluaties functioneel en taakgericht te maken. Ook verdient het de aanbeveling om te beginnen met vaardigheidsgericht evalueren (dat wil zeggen afgestemd op de vaardigheidsdoelen van de leerplannen) en niet zozeer te verlangen dat iedereen taakgericht evalueert. Taakgericht evalueren is een vlag die vele ladingen dekt en het is belangrijk dat alle leerkrachten hier eerst meer inzicht in krijgen.
- Het verschil tussen leerkrachten in vaardigheidsgericht evalueren blijkt ook uit de evaluaties. Alhoewel de evaluaties van vorig schooljaar al functioneler zijn dan die van 2009-2010 wordt toch ook duidelijk dat nog niet iedereen 'mee' is met wat vaardigheidsgericht evalueren is. In een aantal evaluaties wordt nog altijd louter kennis geëvalueerd weliswaar overgoten met een functioneel sausje. Bij elke evaluatieopdracht moeten leerkrachten zich afvragen welk(e) vaardigheidsdoel(en) men hiermee wil evalueren.
- De instructies bij evaluatie-opdrachten zijn regelmatig in het Nederlands. Ook komt het voor dat voor lees- en luistervaardigheid teksten in het Nederlands worden aangeboden. Dit strookt niet met het leerplan dat voorschrijft om alle communicatie zoveel mogelijk in de doeltaal te laten gebeuren. Deze praktijk impliceert ook dat cursisten onvoldoende de kans krijgen om de gewenste luister-, lees- en spreekstrategieën en attitudes te ontwikkelen die vervat zijn in de leerplandoelstellingen. Bovendien moet de vraag gesteld worden of er voor de evaluatie van luistervaardigheid de te beluisteren teksten ook schriftelijk voorhanden moeten zijn. Deze praktijk maakt het onvoldoende duidelijk of cursisten hun informatie uit de luister- dan wel de leestekst gehaald hebben. Er moet voor gewaakt worden dat de vaardigheid die getoetst wordt ook daadwerkelijk beoordeeld wordt. In de evaluaties van lees- en luistervaardigheid komt het bijvoorbeeld voor dat er schriftelijk vragen beantwoord moeten worden. Vaak komt de quoterings tot stand op basis van (spellings)fouten die cursisten maken en niet (of te weinig) op de boodschap die al dan niet begrepen is.
- De nodige aandacht voor de ondersteunende strategieën ontbreekt op dit moment in de evaluaties.
- Het centrum heeft de keuze gemaakt om per opleiding competentiematrices te ontwikkelen. De meerwaarde van de competentiematrices is voor de talen niet duidelijk te meer daar er nu goede leerstofplanningen gemaakt zijn. De competentiematrix somt nog eens de basiscompetenties op en daarachter wordt aangegeven wanneer en op

welke manier deze geëvalueerd zijn. Het is echter belangrijk om een overzicht te hebben van het evalueren van deze competenties bij de cursisten.

- Het centrum wil werken met waardeschalen eerder dan met punten. Voor beide normeringen geldt echter dat er beoordelingscriteria per module worden vastgelegd zodat het objectieve karakter van de evaluaties gewaarborgd is. Deze beoordelingscriteria komen best overeen met de tekstenmerken uit de leerplannen. Het centrum doet er goed aan om hier werk van te maken.

3.11 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Spaans richtgraad 2 (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.
- Het centrum kent een goede vakgroepwerking voor de talen. Er zijn vakgroepen per taal en een overkoepelende talenvakgroep. Deze komen ongeveer vier keer per jaar samen en bespreken vooral inhoudelijke thema's. Uit de SWOT-analyse die gebeurd is in de vakgroep Talen blijkt dat deze haar eigen sterktes en zwaktes juist inschat.
- De coördinatoren van de vakgroepen Talen hebben recent nieuwe leerstofplanningen ontwikkeld. Dit werk kadert in de nieuwe aanpak van het centrum om meer aan te sluiten bij de leerplannen. Op de nieuwe leerstofplanningen staan deze basiscompetenties (of vaardigheidsdoelen uit de leerplannen) centraal. Per doel is aangegeven wat mogelijke concretisering kunnen zijn (taalhandelingen), welk deel uit het handboek hiermee overeenstemt, om welke tekstsoort het gaat en welke ondersteunende kennis aangeboden kan worden. De leerkrachten hanteren deze leerstofplanning als een agenda en noteren wat wanneer aan bod is gekomen. De ervaringen met deze manier van werken zijn nog recent maar het opzet is alleszins veelbelovend. De leerstofplanning is een voorbeeld van goede praktijk.
- Er wordt gewerkt met een handboek. De vakgroep Spaans is geleidelijk aan het overstappen naar een nieuw handboek omwille van de grotere functionaliteit en authenticiteit van dit materiaal. Dit handboek is afgestemd op de Vlaamse opleidingenstructuur (richtgraden) en leerplannen. Dit zijn uiteraard goede uitgangspunten. Het nieuwe handboek bevat echter (extra) informatie in het Nederlands. Dit moet vermeden worden en het gebruik van de doeltaal – ook voor wat betreft informatie over grammatica – moet zoveel mogelijk in de doeltaal gegeven worden. Het centrum doet er dus goed aan om hier een oplossing voor te voorzien.
- Uit de bijgewoonde lessen blijkt dat de leerkrachten een communicatieve aanpak voorstaan. Cursisten krijgen voldoende gelegenheid om te oefenen en de leerkrachten gebruiken consequent de doeltaal.
- De leerkrachten Spaans zetten de computer nog te weinig in als didactisch hulpmiddel. Cursisten kunnen vrijblijvend oefenen op het elektronische leerplatform of worden doorverwezen naar andere websites.
- Het centrum voert een doelgroepenbeleid. Het biedt 'Spaans voor op reis' aan; een aanbod waarmee het vooral senioren bereikt. Ook biedt het in 2.1bis een deel in gecombineerd onderwijs aan (15%). Cursisten krijgen minder contactles per week en maken in de plaats daarvan oefeningen op een leerplatform. Er wordt door de leerkrachten in voldoende oefeningen voorzien maar deze hebben veelal betrekking op ondersteunende kennis. Op zich is dat geen probleem maar dan moet ervoor worden gezorgd dat er in het contactdeel vooral vaardigheidsgericht gewerkt wordt.
- Het centrum bevindt zich op een kantelmoment voor wat betreft evalueren. Het heeft sinds vorig schooljaar de optie genomen om de evaluaties af te stemmen op de leerplandoelstellingen. Dit betekent voor de vakgroep talen een hele omslag. Alhoewel er al een verschil is tussen de evaluaties van het schooljaar 2009-2010 en 2010-2011, blijkt hier ook uit dat het centrum nog een hele weg heeft af te leggen. Het is de bedoeling dat er functioneel en taakgericht wordt geëvalueerd, dat de ondersteunende

kennis niet meer apart wordt geëvalueerd maar wordt geïntegreerd in de vaardigheden, dat er wordt overgestapt naar gespreide evaluatie en dat er geen punten meer worden toegekend. Vooral het eerste vergt veel deskundigheidsbevordering. Het centrum beseft dit ook want er zijn twee leerkrachten talen die hierover vorming gevolgd hebben. Zij hebben deze kennis vervolgens doorgegeven aan hun collega's in de vakgroepvergaderingen. Dit is een goede zaak. Toch mag het centrum een dergelijke omschakeling niet onderschatten. Leerkrachten moeten allemaal de kans krijgen om nieuwe inzichten te verwerven en toe te passen. En het tempo zal op dit vlak niet voor alle leerkrachten gelijk liggen. Het centrum moet zich ook realiseren dat anders evalueren ook anders lesgeven veronderstelt. Het verdient dan ook de aanbeveling om dit proces stapsgewijs in te zetten door bijvoorbeeld eerst voor richtgraad 1 de evaluaties functioneel en taakgericht te maken. Ook verdient het de aanbeveling om te beginnen met vaardigheidsgericht evalueren (dat wil zeggen afgestemd op de vaardigheidsdoelen van de leerplannen) en niet zozeer te verlangen dat iedereen taakgericht evalueert. Taakgericht evalueren is een vlag die vele ladingen dekt en het is belangrijk dat alle leerkrachten hier eerst meer inzicht in krijgen.

- Het verschil tussen leerkrachten in vaardigheidsgericht evalueren blijkt ook uit de evaluaties. Alhoewel de evaluaties van vorig schooljaar al functioneler zijn dan die van 2009-2010 wordt toch ook duidelijk dat nog niet iedereen 'mee' is met wat vaardigheidsgericht evalueren is. De kennis wordt nog altijd apart geëvalueerd alhoewel de evaluatie van de vaardigheden wel al functioneler is dan in vergelijking met de evaluaties van 2009-2010. Doordat de ondersteunende kennis apart wordt geëvalueerd is het aandeel van 'schrijven' in de evaluaties wel erg hoog. Dit impliceert echter niet dat cursisten daarmee ook schrijfvaardig worden.
- Evenals bij Engels zijn ook bij Spaans regelmatig instructies bij evaluatie-opdrachten in het Nederlands (met eventueel ook de Spaanse vertaling erbij) te vinden. Dit moet zeker in R2 vermeden worden. Dit strookt niet met het leerplan dat voorschrijft om alle communicatie zoveel mogelijk in de doeltaal te laten gebeuren maar dit geeft cursisten bovendien onvoldoende de kans om de gewenste luister-, lees- en spreekstrategieën en attitudes te ontwikkelen die vervat zijn in de leerplandoelstellingen.
- De nodige aandacht voor de ondersteunende strategieën ontbreekt op dit moment in de evaluaties.
- Het centrum heeft de keuze gemaakt om per opleiding competentiematrices te ontwikkelen. De meerwaarde van de competentiematrices is voor de talen niet duidelijk te meer daar er nu goede leerstofplanningen gemaakt zijn. De competentiematrix somt nog eens de basiscompetenties op en daarachter wordt aangegeven wanneer en op welke manier deze geëvalueerd zijn. Het is echter belangrijk om een overzicht te hebben van het evalueren van deze competenties bij de cursisten.
- Het centrum wil werken met waardeschalen eerder dan met punten. Voor beide normeringen geldt echter dat er beoordelingscriteria per module worden vastgelegd zodat het objectieve karakter van de evaluaties gewaarborgd is. Deze beoordelingscriteria komen best overeen met de tekstkenmerken uit de leerplannen. Het centrum doet er goed aan om hier werk van te maken.

3.12 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Spaans richtgraad 3 (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.
- Het centrum kent een goede vakgroepwerking voor de talen. Er zijn vakgroepen per taal en een overkoepelende talenvakgroep. Deze komen ongeveer vier keer per jaar samen en bespreken vooral inhoudelijke thema's. Uit de SWOT-analyse die gebeurd is in de vakgroep Talen blijkt dat deze haar eigen sterktes en zwaktes juist inschat.

- De coördinatoren van de vakgroepen Talen hebben recent nieuwe leerstofplanningen ontwikkeld. Dit werk kadert in de nieuwe aanpak van het centrum om meer aan te sluiten bij de leerplannen. Op de nieuwe leerstofplanningen staan deze basiscompetenties (of vaardigheidsdoelen uit de leerplannen) centraal. Per doel is aangegeven wat mogelijke concretisering kunnen zijn (taalhandelingen), welk deel uit het handboek hiermee overeenstemt, om welke tekstsoort het gaat en welke ondersteunende kennis aangeboden kan worden. De leerkrachten hanteren deze leerstofplanning als een agenda en noteren wat wanneer aan bod is gekomen. De ervaringen met deze manier van werken zijn nog recent maar het opzet is alleszins veelbelovend. De leerstofplanning is een voorbeeld van goede praktijk.
- Het centrum biedt uit R3 alleen 3.1 aan en geeft dit de naam 'conversatie en cultuur'. De leerkrachten ontwikkelen hiervoor zelf lesmateriaal. Dit materiaal sluit aan bij de interesses van de cursisten en is redelijk communicatief en functioneel maar er wordt voor spreekopdrachten teveel vertrokken van schriftelijk materiaal. Uit de opdrachten blijkt ook een groot aandeel van schriftelijke taken. Het centrum moet hier een keuze maken: ofwel biedt het de beide onderdelen van de richtgraad 3 aan (al dan niet geïntegreerd) ofwel ziet het erop toe dat het aanbod zich toespitst op de mondelinge vaardigheden.
- Uit het bestudeerde materiaal van 3.1 bleek dat de opbouw in moeilijkheidsgraad en de link met de leerplandoelen onvoldoende bewaakt wordt. Uit de bijgewoonde les bleek wel dat cursisten door middel van diverse werkvormen worden aangezet tot spreken en dat er gezocht wordt naar lesmateriaal dat aansluit bij de interesses van de cursisten.
- Het centrum bevindt zich op een kantelmoment voor wat betreft evalueren. Het heeft sinds vorig schooljaar de optie genomen om de evaluaties af te stemmen op de leerplandoelstellingen. Dit betekent voor de vakgroep talen een hele omslag. Alhoewel er al een verschil is tussen de evaluaties van het schooljaar 2009-2010 en 2010-2011, blijkt hier ook uit dat het centrum nog een hele weg heeft af te leggen. Voor Spaans R3 moet erop worden toegezien dat het schriftelijke aandeel in de evaluaties sterkt vermindert. Wat ook voor het lesmateriaal geldt, geldt ook voor de evaluaties: het centrum moet hierin een duidelijke keuze maken: ofwel biedt het alleen mondelinge modules aan en ziet het erop toe dat er dan ook alleen mondelinge vaardigheden worden geëvalueerd, ofwel biedt het centrum zowel de mondelinge als de schriftelijke modules aan, al dan niet geïntegreerd. In het laatste geval moeten uiteraard ook de schriftelijke vaardigheden worden geëvalueerd.
- In de evaluaties komen Nederlandstalige teksten voor. In R3 moet dit absoluut vermeden worden. Uiteraard is het niet de leesvaardigheid die beoordeeld wordt maar – zoals ook hierboven aangegeven – de vraag kan gesteld worden of het bij de evaluatie van spreekvaardigheid altijd nodig is om te voorzien in schriftelijk materiaal.
- De nodige aandacht voor de ondersteunende strategieën ontbreekt op dit moment in de evaluaties.
- Het centrum heeft de keuze gemaakt om per opleiding competentiematrices te ontwikkelen. De meerwaarde van de competentiematrices is voor de talen niet duidelijk te meer daar er nu goede leerstofplanningen gemaakt zijn. De competentiematrix somt nog eens de basiscompetenties op en daarachter wordt aangegeven wanneer en op welke manier deze geëvalueerd zijn. Het is echter belangrijk om een overzicht te hebben van het evalueren van deze competenties bij de cursisten.
- Het centrum wil werken met waardeschalen eerder dan met punten. Voor beide normeringen geldt echter dat er beoordelingscriteria per module worden vastgelegd zodat het objectieve karakter van de evaluaties gewaarborgd is. Deze beoordelingscriteria komen best overeen met de tekstkenmerken uit de leerplannen. Het centrum doet er goed aan om hier werk van te maken.

4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.2 Professionalisering

4.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- Het centrum stimuleert de professionaliteit van de personeelsleden en alle personeelsleden krijgen de ruimte om zich competentiegericht te professionaliseren. Reeds van bij de aanwerving houdt het centrum rekening met een eigen competentiematrix, die zowel de generieke als de vakinhoudelijke competenties van de personeelsleden in kaart brengt.
- Het centrum heeft geregeld behoefte aan nieuwe medewerkers; dit schooljaar niet minder dan 15% van het personeelsbestand. Het centrum heeft recent en op basis van de vroegere ervaringen een procedure aanvangsbegeleiding voor nieuwe medewerkers verder uitgewerkt, die structurele ondersteuning biedt.
- Deze goed uitgebouwde aanvangsbegeleiding beschrijft de werking van de verschillende partners die bij de begeleiding worden voorzien o.a. een mentor en een coach (vakcollega). Binnen het begeleidingsproces is er voortaan ruimte voor een informatiesessie, intervisie, supervisies en klasbezoeken door de coach. Het centrum maakt ook in deze ontwikkeling gebruik van zijn ervaringen uit de lerarenopleiding. Voor kortlopende vervangingen verwijst de procedure naar de vakgroepwerking.
- In principe be vraagt het centrum een maand na de indiensttreding het nieuwe personeelslid over de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding en zijn/haar bijkomende noden. Het centrum beoogt hiermee een permanente bijsturing en dus een voortdurende kwaliteitsverbetering van zijn aanvangsbegeleiding.
- Uit de praktijk blijkt de impact van de aanvangsbegeleiding nog te veel afhankelijk van de opvang binnen de vakgroep. De meeste beginnende leerkrachten zijn enthousiast over de aanvangsbegeleiding. Ze ervaren de opvang en begeleiding als een belangrijke vorm van ondersteuning, maar er zijn eveneens nieuwe personeelsleden die nog steeds niet weten wie hun coach en/of de mentor is. Verder waren enkele beginnende leerkrachten niet zo gelukkig met de timing van de onthaalsessie. Ook voor de tussentijdse bevraging van de nieuwe personeelsleden respecteert het centrum niet steeds de vooropgestelde termijn.
- Administratief informeert het centrum de nieuwe personeelsleden door gebruik te maken van een degelijke personeelsgids, een plaatselijke informatiemap en het interne communicatieplatform. Dit laatste is evenwel weinig gebruiksvriendelijk.
- Het centrum gaat met deze gestructureerde aanvangsbegeleiding planmatig om: de mentor stelt een jaarverslag op dat geïntegreerd wordt in de beleidscyclus.

4.3 Materieel beheer

4.4 Welzijn

4.5 Curriculum

4.6 Begeleiding

4.7 Evaluatie

4.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Het centrum heeft zelf de noodzaak van een kwalitatieve verbetering van zijn evaluatiepraktijken vastgesteld en hiervan een strategische doelstelling gemaakt.
- Conform het jaaractieplan ontwikkelt het centrum momenteel een nieuw evaluatiebeleid, enerzijds rekening houdend van het specifieke karakter van de opleiding en anderzijds afgestemd op de leerplandoelstellingen. Vorig schooljaar werd gestart met het uitschrijven van een visietekst, het bepalen van de doelen van het evaluatiebeleid, de inventarisatie van de verschillende soorten van evaluatie en het vooropstellen van mogelijke criteria. In deze visie is de inspanningsverplichting die het centrum heeft inzake sleutelvaardigheden niet opgenomen.
- Deze ontwikkelingsdynamiek verloopt momenteel in de verschillende vakgroepen onder de supervisie van de vakgroepcoördinatoren en van de interne en externe pedagogische begeleiding.
- Uit de praktijk blijkt duidelijk dat de verschillende vakgroepen met deze vernieuwing van de evaluatiepraktijk volop bezig zijn, maar hierbij behoefte hebben aan nog meer inzicht en ondersteuning. Dit blijkt o.m. uit de verschillende invulling van evaluatiebegrippen, de gebrekkige afstemming op de leerplandoelen, de noodzakelijke transparantie tussen de verschillende documenten en het verschillend omgaan met de sleutelvaardigheden binnen de opleidingen.
- De centrumleiding dient gelijktijdig met de vernieuwing van de evaluatiepraktijk de nodige aanpassingen in het evaluatiereglement te verrichten. Momenteel zijn er afwijkingen inzake de mogelijke beslissingen van de examencommissie en het opstellen van het proces-verbaal. Ook het al of niet voorzien van een herkansingsmogelijkheid is onduidelijk.

5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- Het transparante organogram van het centrum geeft de structurele indicatoren weer die de beleidskracht van het centrum vorm geven. Het centrale beleid wordt gevoerd in overleg met de gedecentraliseerde partnerinstellingen. Het managementteam werkt structureel, doelgericht en gedifferentieerd. Het beleid van het centrum is zowel gericht op strategische en organisatorische aspecten omwille van de verscheidenheid van het aanbod en de spreiding over meerdere vestigingsplaatsen als op pedagogische aspecten onder de vorm van o.a. vakgroepwerking en professionalisering. Het doet hierbij o.a. een beroep op de expertise van de eigen lerarenopleiding. Het beleid steunt vooral op overleg en participatie en streeft ernaar om de medewerkers bij de werking van het centrum te betrekken en hen te responsabiliseren. De directie wil hiermee een gedragen beleidscultuur vorm geven.
- Om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden heeft het centrum verschillende samenwerkingsakkoorden afgesloten.
- Specifiek vormt ook de implementatie van het ICT-beleid een uitdaging voor het centrum. Dit met het doel een beleidsmatig databeheer, een ondersteunend gebruik van ICT, een e-didactiek en ICT-competenties bij de cursisten te realiseren. De investeringen die het centrum hiervoor doet zijn zowel gericht op materiële ICT-voorzieningen als op mensen en vaardigheden.
- Het centrum beschikt over een realistische, uitgeschreven en geactualiseerde missie en visie op onderwijsverstrekking, die op basis van inspraak en overleg tot stand kwamen na een SWOT-analyse. De missie en visie zijn waardevol en komen tegemoet aan de maatschappelijke rol van het volwassenenonderwijs. Het centrum heeft ook een uitgeschreven eigen agogisch project maar de gedragenheid van dit agogisch project kan in sommige opleidingen nog worden versterkt.
- Het centrum hanteert een strategisch beleidsplan voor de komende vijf schooljaren (2011-2016) en concretiseert de operationele doelen jaarlijks in een jaaractieplan. Elke jaaractie omvat een algemene omschrijving, een meetbaar resultaat, een timing en een verantwoordelijke. Het centrum beschikt eveneens over een masterplan inzake investeringen en/of renovaties. Gelet op de lange wachtlijst van de betrokken overheidsinstelling, realiseert het centrum deelfacetten via verkorte procedures. Het centrum handelt bijgevolg sterk planmatig.
- Het centrum onderhoudt nauw contact met het bestuur, beschikt over een lokaal overlegorgaan en biedt daarnaast de nodige interne structurele ondersteuning die gemeenschappelijke besluitvorming mogelijk maken. Zo realiseren tal van vakgroepcoördinatoren een verantwoord participatief onderwijskundig overleg in de vakgroep en zijn vestigingsmanagers verantwoordelijk voor de plaatselijke organisatie.
- Naast de jaarlijkse algemene vergadering met de personeelsleden organiseert de centrumleiding een semestrieel overleg op de verschillende vestigingen. De verdere doorstroming van informatie gebeurt selectief en gericht door middel van een communicatieplatform, een maandelijkse nieuwsbrief en door het gebruik van nieuwe communicatiemediën, zoals de SMS-dienst voor de cursisten. De communicatie verloopt echter niet optimaal. Dit is onder meer te wijten aan de gedecentraliseerde werking, het hanteren van eigen opleidingsbenamingen en –structuren in de plaats van de officiële en een weinig gebruiksvriendelijk communicatieplatform.
- Het centrum is bekommerd om de doeltreffendheid van zijn strategische beleidsopties te meten en in kaart te brengen. Het centrum ontwikkelt daartoe een intern kwaliteitszorgsysteem met de bedoeling een jaarlijkse beleidscyclus te realiseren.
- Het centrum stelt een kwaliteitscoördinator voltijds te werk, hanteert twee online tools om de kwantitatieve bevragingen uit te voeren en schrijft zijn procedures uit in een kwaliteitshandboek. Een planning voor de komende jaren maakt duidelijk dat de cursistenbevragingen in alle opleidingen voorzien zijn.

- Voor het ondersteunen van het interne kwaliteitszorgsysteem worden systematisch relevante metingen (zowel kwantitatief als kwalitatief) ontwikkeld, afgenomen en verwerkt. De gegevens uit deze bevragingen worden gebruikt voor de optimalisatie van de kwaliteit van de opleiding via de vakgroep, van de regionale werking via de vestigingsmanagers en van de bijsturing van het beleidsplan via het directieteam. Het centrum zorgt ook voor de nodige transparantie van de resultaten van de interne kwaliteitsbewaking. Zo is er een sociaal jaarverslag voor intern gebruik, worden de bevragingen van de cursisten gehanteerd in de functioneringscyclus van het personeel en is er een terugkoppeling naar de cursisten via de website.
- De randvoorwaarden inzake personeel, middelen, en onderbouwing zijn vervuld om te kunnen spreken van een gestructureerd kwaliteitsbeleid. Het centrum kan dit nog explicieter richten op de ondersteuning van de kwalitatieve uitbouw van zijn opleidingen en op de decretale voorschriften. Het onderzoek toont dat het centrum in staat is om de inhoudelijke bijsturing van de opleiding Realisaties dameskleding op korte termijn uit te voeren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De syllabi voor de opleidingen Fotografie TSO3 en Computer- en besturingssystemen en netwerken zijn voorbeeldig uitgewerkt.
- De opleidingen Fotografie en Computer- en besturingssystemen en netwerken zijn inhoudelijk waardevol.
- De leerstofplanningen voor de talen zijn goed opgesteld.
- Het aanbod Engels is goed afgestemd op een laaggeschoolde doelgroep (o.a. cursisten die doorstromen vanuit een CBE).

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het systeem van intervisie en collegiale visitatie draagt bij tot de professionalisering van het personeel.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het beleid van het centrum gebeurt planmatig en op basis van overleg.
- De organisatiestructuur is afgestemd op de eigenheid van het centrum.
- De vakgroepwerking voor Talen is goed.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Overweeg de inschakeling van een vakjury in de evaluatie van de opleiding Bedrijfsbeheer, zoals het leerplan aangeeft.
- Verbeter het onderwijskundig en het ondersteunend materiaal in de opleidingen van de studiegebieden Huishoudelijk onderwijs en Mode.
- Werk in de opleidingen van het studiegebied Mode meer leerplangericht dan cursistgericht.
- Bewaak de leerplanrealisatie in de module Feestkleding van de opleiding Realisaties dameskleding.
- Stimuleer het gebruik van de doeltaal in de lessen, lesmateriaal en evaluaties van Engels en Spaans.
- Bewaak de opbouw en de leerplandoelstellingen in het lesmateriaal en de evaluaties van Spaans R3
- Zorg voor duidelijke beoordelingscriteria bij de evaluaties van talen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Bewaak de realisatie van de leerplandoelstellingen doorheen het volledig leerproces.
- Zorg voor de ontwikkeling en een stapsgewijze implementatie van een breed gedragen visie en praktijk van evalueren en voor een transparante interne en externe communicatie ervan.
- Herbekijk de zinvolheid van de opleidingcompetentiematrices voor talen.
- Bewaak de synergie tussen het vernieuwde evaluatiebeleid en het evaluatiereglement.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Bewaak verder de keuze van het opleidingsaanbod.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Realiseer de leerplandoelstellingen in de opleidingen DTP-Operator, Fotografie TSO3 en Retouches.

Wat betreft de regelgeving:

- Respecteer het officiële opleidingstraject: hanteer de correcte benaming van de modules en leg geen bijkomende instapvereisten op voor modules waartussen structureel geen consecutief verband bestaat. (art. 23 en 25 van Decreet betreffende het volwassenenonderwijs, dd. 15.06.2007)

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van

Opleiding per niveau

SVWO Grafische technieken

DTP-Operator

niet bereiken van de leerplandoelstellingen

Fotografie TSO3

niet bereiken van de leerplandoelstellingen

SVWO Mode

Retouches

niet bereiken van de leerplandoelstellingen

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 november 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Robert Vandeput

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Stephan Devreese